

dino tudi zemljo vsestransko prav obdelovati, iz ktere si morala bode vsakdanjega živeža pridobljevati. Nedeljska šola ni tedaj od več, ampak je živo potrebna naredba, ni peto kolo, ampak kot os pri vozu, brez ktere koles še rabiti ne moreš. Podpirajte tedaj starši in srenjski možje na vse strani to djansko šolo! Vi pa, otroci, spoznajte svoj zlati čas in to, kar Vam bo nekdan v prid, ter vedite, da resničen je pregovor: „Kakor si kdo postelje, tako bo ležal“.

Kako sem novega učitelja v šolo vpeljal.

Is pisma nekega častitega gospoda fajmoštra.

Otroci so bili v šoli zbrani; pripeljem učenika v šolo; ta se vstopi na desno, na obeh straneh pa stojé srenjski možje; vstopim se k mizi in nagovorim pričujoče s temi le besedami:

Otroci! Bog je svojega Sina Jezusa Kristusa na svet poslal; Sin božji je hodil od kraja do kraja in ljudi podučeval, posebno pa je rad k sebi vabil nedolžne otroke, jih učil in blagoslovljal. Kakor veste, se je Sin božji vernil k svojemu Očetu v nebesa; preden pa je svet zapustil, je postavil namesto sebe druge učenike. Rekel je svojim apostolom: „Kakor je Oče mene poslal, tako pošiljam tudi jaz vas; pojdite po vsem svetu, in učite vse narode“. Po Jezusovem povelji so šli njegovi poslanci po vsem svetu in učili stare in mlade; apostoli pa so postavili namesto sebe zopet druge, da bi ljudi podučevali. In glejte, tako sem tudi jaz pri vas ko namestnik Kristusov, da vas učim in vam kažem pot do prave sreče. Toda jaz imam po svojem stanu opravila, ktere ne smem odkladati, in tako ne morem tolikokrat k vam priti in vas učiti, kakor si želim in vošim, in kakor je vam potrebno. Da bi torej vi ne ostajali brez potrebnega nauka, pošiljajo se vam poleg mene še drugi svetni učeniki, in glejte! ravno danes sem vam s soseskinimi možmi semkaj pripeljal novega učenika, ktereга tukaj vidite. Moj namestnik, moja desna roka je on pri vas, vbogajte ga radi. — Otroci! prijatli ste bili poprejšnemu gospodu učeniku, radi ste jih imeli, upam da bote novemu gospodu tudi skazovali tako prijaznost. Ljubite jih, vbogajte radi in z veseljem, kakor vbogate svoje starše ali mene. Ljubite očeta in mater in to je prav, sej oni vam veliko veliko dobrega storé, vam dajo hrano in obleko in vsega, česar potrebujete, — ali

če prav premislite, so dobrote, ktere vam skazujejo dobri učeni-
niki, večje od dobrot, ktere prejmljete od svojih staršev. Bog
jih pokliče iz tega sveta, in ne morejo vam več dobrot deliti;
hiše, ktere vam zapusté, more ogenj pokončati, polje toča po-
biti, travnike moča ali suša v nič deti; denarje vam more hu-
doben človek vzeti ali vas zanje ogoljufati — in kaj vam potem
ostane?! Lepih naukov pa, kterih se v šoli naučíte, vam ne
more pokončati ne ogenj, ne voda, tudi ne vzeti hudoben člo-
vek. Če bote pridno v šoli hodili, tukaj radi vbogali in zvesto
se učili, postali bote pošteni in pametni ljudje, in za takošne
ljudi je povsod obilo kruha.

Častiti gospod učitelj, — dragi prijatelj! glejte otročiče,
kako prijazno v vas gledajo, kako pričakujejo slišati iz vaših
ust lepih naukov in koristnih vednost; njih serca so pripravljene
sprejeti seme dobrih naukov; — vpričo srenjskih predstojnikov
izročujem vam svojo mlado čedo; bodite tedaj v šoli moj na-
mestnik, moja desna roka. Izročujem vam mlado, nadepolno
čedico; bodite ji učenik z besedo in z lepim zgledom; bodite
ji skerbni oče in zvest prijatelj. Soseska pričakuje od teh o-
trok umnih in modrih gospodarjev, pridnih in skerbni gospo-
dinj, država zvestih podložnih, katoliška cerkev pa dobrih in
gorečih kristijanov. Prosim in opominjam vas, skerbite, da za-
dostujete soseski, državi in materi katoliški cerkvi. Učíte z
besedo, učíte še bolj z lepim keršanskim življenjem, in da bo
vaš nauk in zgled kaj sadu obrodil, priporočujte sebe in svoje
šolarje pogosto Bogu v goreči molitvi. Sami dobro veste, da
kmet, akoravno zemljo dobro zorje in zrahljá in zdravo seme
vseje, vendar le malo pridelá, če Bog o pravem času solnca
in dežja ne pošilja. — Ravno tako je pri podučevanju. — Vem,
da ste se z otožnim srcem ločili od svoje prejšnje šole, s tež-
kim srcem k nam prišli in tukaj delo prevzeli, sej zvest dela-
vec se ne loti lahkomišljeno nobenega dela. Milo se vam stori,
ko ne vidíte tukaj svojih prejšnjih ljubljenih prijatlov in lju-
beznjivih otrok; zdi se vam, kakor da bi bili med ptujci, pa
prijatelj moj, nikar se ne vstrašíte, in serce naj vam nikar ne
vpada. Tudi tukaj bijejo vam naproti ljubijoče serca, tudi tu-
kaj vidíte otročiče, ktere je naš Izveličar s svojo drago kervjo
odrešil in odkupil; vedíte, da so tudi ti otroci, otroci nebeš-
kega Očeta, tedaj vaši bratci in sestrice.

Spoštovani možje in sosedje! prepričani ste, da smo da-

nes novemu gospodu učeniku veliko veliko izročili, — izročili naj dražje blago, mladost svojo, prihodnjo srečo ali nesrečo v sozeski. Od vas pričakuje novi učitelj, da pridno pošiljate svoje otroke v šolo, da otroke lepo za šolo nagovarjate in spoštljivo učenika v misel jemljete in otroke po svoji moči in vednosti za šolo pripravljate. Težaven stan je učiteljski, toliko bolj, ker so prihodki pičli, stanovanje revno in slabo. Prosim vas torej vse skupaj, pomagajte gospodu učeniku povsod, da svoje težavno delo v čast božjo in izveličanje svoje duše lažje opravlja.

Tako sem tedaj novemu učeniku vpričo sozeskinih mož šolo izročil. Zagotavljam Vas, da se je marsiktero oko pri teh besedah solzilo; tudi meni se je hotla solzica v oči prikraati.

Vse naše delo in prizadevanje naj pa kraljestvo božje na zemlji razširjuje. Z Bogom! *)

Pomenki

o

slovenskem pisanji.

xxxvi.

T. L. 1849. se je oglašil Metelko v 3. listu s spisom: **Sloven** ali **Slovan**, pa ne **Slavjan** ali **Slavijan**:

U. „Kdo more po pameti misliti, de bi bili naši predniki ime svojiga naroda iz besede slava olikovali ali izpeljevali? Veliko bolj jim je bilo mar za mir ko za slavo, kar nam njih zgodovina pové, in tudi že beseda bran očitno spričuje. Beseda vojska poméni pri njih kardelo vojšakov, in vojsko so imenovali bran; in ta beseda nam razločno pokaže, de se niso vojskovali za slavo, ampak so se le branili. Smešno je terditi, de bi bil ta tako mirin in pameten narod v besedi svojiga imena, ko še v vojskovanji ne, na slavo mislil. Lahko si je pa misliti, de so le po besedi kakor druge tudi svoj narod imenovali: Latince so imenovali Vlahe, to poméni pri njih, kar pri nas blebetavce, vlahvovati je pri njih blebetati, — Tevtone pa Nemce, to je mutce, nem poméni mutastiga; kdor pa je njih jezik govoril, jim je bil Sloven

*) Pričujoči govor nam kaže, kaj da je in kakošen da ima biti keršanski učitelj. — Tudi v marsikterem drugem oziru se nam ta govor in takošno vpeljevanje novega učenika zelo podučljivo in zanimivo dozdeva. — Razlaga naj si ga pa sleherni, bodi si ali prednik ali podložni, po svoje. Vredn.